

Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Katedra českého jazyka
Program CŽV: Český jazyk – učitelství pro 2. stupeň základní školy
Ročník: 2.
Předmět: Didaktika českého jazyka 1
Zkratka předmětu: KČJ/WČJ1

Vyvození mluvnického učiva pomocí otázek.

Zpracovala Nataša Dostálová

Anotace:

Materiál je určen pro 6. Ročník, slouží k vyvození učiva o druzích příslovečného určení místa, času a způsobu. Žáci mohou pracovat individuálně, ve dvojicích a skupinách, nebo vyvození může probíhat frontální metodou.

1. Zeptejte se na barevně vyznačené výrazy v následujících větách:

Petr se má **zítra** dostavit **do sborovny** .

Zíval **na celé kolo**.

Od 9 hodin začíná oblíbený televizní pořad.

Celý den **vytrvale** prší.

Ze školy nechod' **přes les**.

Zamilovaně se na mě díval.

ZELENÁ	OTÁZKA	ODPOVĚĎ

MODRÁ	OTÁZKA	ODPOVĚĎ

ŽLUTÁ	OTÁZKA	ODPOVĚĎ

2. Všechny barevné větné členy jsou _____

(Křížovka napoví – doplňte pojmy, které se týkají českého jazyka.)

		T							
1.									
2.									
3.									
4.									
5.									
6.									
7.									
8.									
9.									
10.									
11.									
		x							
12.									
13.									
14.									
15.									
16.									
17.									

- 1.** Základní větný člen.
- 2.** Základní větný člen.
- 3.** Jednotné a množné ...
- 4.** Minulý, přítomný a budoucí ...
- 5.** Dá se časovat.
- 6.** Mužský, ženský, střední ...
- 7.** Druh přídavného jména.
- 8.** Číslovky, které nevyjadřují přesný počet.
- 11.** Stojí mezi větami nebo větnými členy.
- 10.** Slovesný způsob.
- 11.** Mluvnická kategorie, která umožňuje skloňování.
- 12.** Rozeznáváme 10 slovních ...
- 13.** V odborném textu používáme ...
- 14.** Označuje konec oznamovací věty.
- 15.** Větný člen, na který se ptáme pádovými otázkami.
- 16.** Slova souznačná.
- 17.** Vlastnosti podstatných jmen označují ... jména.

3. Podle otázek ve cvičení 1 se pokuste pojmenovat, jaké bližší okolnosti děje vyznačené větné členy vyjadřují.

(Kdo neví, tomu pomohou skrývačky.)

Venku se tmí, stožárové lampy osvětlují ulici.

Ta tenká tyč asi moji váhu neunese.

Rez působí na předměty vyrobené ze železa.

4. Opovězte na otázky.

OTÁZKA	ODPOVĚĎ
Kam půjdeš odpoledne?	
Odkud pochází tvůj tatínek?	
Kudy se mám vydat do mlýna?	
Kde se sejdem?	

OTÁZKA	ODPOVĚĎ
Kdy začíná divadlo?	
Odkdy tě bolí ta noha?	
Dokdy máme na tebe čekat?	
Jak dlouho ti to bude trvat?	
Jak často si čistíš zuby?	

OTÁZKA	ODPOVĚĎ
Jak se máte?	
Jakým způsobem zdravíme?	

5. Co jsme se dozvěděli? Doplňte.

_____ jsou větné členy, které vyjadřují bližší okolnosti dějů. Podle toho rozlišujeme:

a) příslovečné určení _____ - otázky kam, _____, _____,

b) příslovečné určení _____ - otázky kdy, _____, _____,

c) příslovečné určení _____ - otázky _____, _____

ŘEŠENÍ: 1.

ZELENÁ	OTÁZKA	ODPOVĚĎ
	KAM se máme dostavit?	Do sborovny.
	ODKUD nemáme chodit?	Ze školy.
	KUDY nemáme chodit?	Přes les.

MODRÁ	OTÁZKA	ODPOVĚĎ
	KDY se máme dostavit do sborovny?	Zítřka.
	ODKDY začíná pořad?	Od 9 hodin
	JAK DLOUHO prší?	Celý den.

ŽLUTÁ	OTÁZKA	ODPOVĚĎ
	JAK zíval?	Na celé kolo.
	JAK prší?	Vytrvale.
	JAK se na mě díval?	Zamilovaně.

2.

		T								
	1.	P	O	D	M	Ě	T			
2.	P	Ř	Í	S	U	D	E	K		
3.	Č	Í	S	L	O					
4.	Č	A	S							
5.	S	L	O	V	E	S	O			
6.	R	O	D							
7.	T	V	R	D	É					
8.	N	E	U	R	Č	I	T	É		
	9.	Č	Á	R	K	A				
10.	O	Z	N	A	M	O	V	A	C	Í
11.	P	Á	D							
		X								
12.	D	R	U	H	Ů					
13.	T	E	R	M	Í	N	Y			
14.	T	E	Č	K	A					
15.	P	Ř	E	D	M	Ě	T			
16.	S	Y	N	O	N	Y	M	A		
17.	P	Ř	Í	D	A	V	N	Á		

3. Venku se tmí, stožárové lampy osvětlují ulici.

Ta tenká tyč asi moji váhu neunes.

Rez působí na předměty vyrobené ze železa.

4.

OTÁZKA	ODPOVĚĎ
Kam půjdeš odpoledne?	Do knihovny. Domů. K babičce.
Odkud pochází tvůj tatínek?	Z Ostravy. Z Austrálie.
Kudy se mám vydat do mlýna?	Přes louku. Po silnici.
Kde se sejdem?	Před divadlem. U kašny.

OTÁZKA	ODPOVĚĎ
Kdy začíná divadlo?	V osm hodin. Za hodinu.
Odkdy tě bolí ta noha?	Od včerejška. Od rána.
Dokdy máme na tebe čekat?	Do pěti. Do večera.
Jak dlouho ti to bude trvat?	Týden. Hodinu. Okamžik.
Jak často si čistíš zuby?	Dvakrát denně. Ani jednou.

OTÁZKA	ODPOVĚĎ
Jak se máte?	Dobře. Báječně.
Jakým způsobem zdravíme?	Slušně. Hlasitě.

5.

Přísluvečná určení jsou větné členy, které vyjadřují bližší okolnosti dějů. Podle toho rozlišujeme:

a) přísluvečné určení **místa** - otázky kam, **kde, odkud, kudy**

b) přísluvečné určení **času** - otázky kdy, **odkdy, dokdy, jak často, jak dlouho**

c) přísluvečné určení **způsobu** - otázky **jak, jakým způsobem**